

Ю. Д. Бойчук¹
М. С. Астахова²

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ КВАЛІМЕТРИЧНОГО МОДЕЛЮВАННЯ У ДОСЛІДЖЕННІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛІВ ІЗ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

¹Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

²Харківська академія неперервної освіти

Вступ

Сучасні умови розвитку суспільства характеризуються збільшенням кількості факторів, здатних викликати надзвичайні та небезпечні ситуації для життя і здоров'я людини, а саме: природні й техногенні аварії та катастрофи; забруднення довкілля; побутовий, виробничий та шкільний травматизм; масове поширення девіантних форм поведінки дітей і шкільної молоді, загострення соціальних хвороб, зростання загрози терористичних актів і виникнення воєнних конфліктів. Ці виклики сьогодення набувають глобального характеру й актуалізують проблему протидії їм, зокрема на рівні освіти. Реалізація державної політики в напрямі освіти з безпеки життєдіяльності базується на Концепції ООН про сталий людський розвиток як на програмі дій на XXI століття, а також відображається у таких державних документах, як Конституція України, Закони України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», Кодекс цивільного захисту України, Концепція освіти з напрямку «Безпека життя і діяльності людини».

У зв'язку з цим одним із завдань загальної середньої освіти є формування у учнів нових поглядів, цінностей і поведінки з метою виховання в них культури безпеки, запобігання небезпекам для їхнього життя й здоров'я. Нормативні та суспільні вимоги до професійної діяльності вчителя зумовлюють необхідність мати комплексні знання й уміння, відповідні ціннісні орієнтації та професійно значущі якості, ризик-орієнтоване мислення, готовність до власного розвитку з безпеки життєдіяльності протягом усього життя, що акумулюється в компетентності з безпеки життєдіяльності вчителя [1]. На сучасному етапі набуває актуальності впровадження кваліметричного моделювання компетентності вчителів із безпеки життєдіяльності та якості профілактичної роботи в закладі загальної середньої освіти.

Результати дослідження

Аналіз психолого-педагогічних джерел засвідчує, що вплив педагога на (учнів), його професіоналізм із безпеки життєдіяльності у педагогічній освіті вченими досліджувався за такими напрямками: психолого-педагогічне обґрунтування системи післядипломної педагогічної освіти (В. Дивак, Г. Єльнікова, С. Крисюк, Л. Лук'янова, В. Маслов, В. Олійник, Л. Покроєва, В. Пуцов та ін.); наукові основи безпеки життєдіяльності (П. Атаманчук, В. Березуцький, В. Джигирей, В. Жидецький, В. Заплатинський, В. Зацарний, О. Кобилянський, С. Шмалей та інші); методика навчання школярів основ безпечної життєдіяльності (С. Гвоздій, Л. Горяна, В. Нестеренко, О. Пуляк, Л. Сидорчук, І. Царенко, Є. Чернишова та ін.), теоретичні та практичні аспекти моделювання (В. Введенський, О. Дахін, М. Запрудський, Л. Карасьова, Н. Клокар, Є. Лодатко та інші) [1, с. 4].

Можна визначити, що безпека життєдіяльності людини – це характеристика існування людини в конкретному місці її знаходження, а мета діяльності педагога з питань формування у учнів культури безпеки – це формування всебічно розвиненої особистості учня в процесі навчання та виховання питанням безпеки на уроках та позаурочний час.

Нещасні випадки, що трапляються з учнями та вихованцями під час освітнього процесу та у побуті були й залишаються величезною людською трагедією. Вони не тільки є причиною відчужених економічних збитків, але й приносять горе батькам і педагогічним працівникам, тому стан

безпеки життєдіяльності та профілактичної роботи з даного напрямку повинен не тільки плануватися, здійснюватися, а й аналізуватися як на рівні керівництва, так і самим педагогами [2].

Спираючись на Основні орієнтири виховання учнів 1–11-х класів можна виокремити такі вміння, необхідні педагогам у виховній профілактичній роботі:

– знати методи і форми діагностики, будуючи профілактичний виховний процес на основі глибокого і систематичного вивчення учнів, їхнього стилю спілкування, індивідуальних особливостей, інтересів і можливостей, на основі сучасного стану травматизму під час освітнього процесу та у побутовому секторі;

– знати методи позитивного впливу на учнів та створення гуманних стосунків з ними на рівні співтворчості;

– сприяти самовихованню учнів і саморозвитку їх валеологічних якостей;

– аналізувати, узагальнювати і використовувати педагогічний досвід у галузі профілактики дитячого травматизму на основі життєвих навичок, систематично підвищувати свою кваліфікацію з питань безпеки життєдіяльності;

– вести роз'яснювальну роботу серед батьків і громадськості;

– застосовувати раціональні прийоми пошуку, відбору та використання інформації щодо формування культури безпеки у учнів та вихованців [3].

Все це вимагає наявності у педагогів високого рівня сформованості компетентності з безпеки життєдіяльності, осмислення мети своєї діяльності та функціональних компонентів педагогічної діяльності.

Якісне вдосконалення освіти в Україні з напрямку безпеки життєдіяльності людини вимагає конкретизації основних завдань. Зокрема, на сучасному етапі серед широкого спектра актуальних проблем із безпеки життєдіяльності можна виокремити основні:

– приведення мікрокліматичних умов, в яких перебуває людина, до прийнятих норм та державних стандартів;

– захист людини від стресових факторів у побуті та на виробництві;

– створення моделей безпеки для стандартних і нестандартних ситуацій;

– організація й управління безпекою життєдіяльності.

Організація виховної роботи з питань безпеки життєдіяльності дітей здійснюється за такими напрямками:

- планування та проведення освітньої діяльності для формування у дітей уявлень про можливі небезпеки природного та техногенного характеру і відпрацювання відповідної поведінки в умовах, що імітують надзвичайні ситуації;

- ознайомлення дітей з причинами виникнення надзвичайних ситуацій за допомогою ігрових ситуацій, екскурсій, прогулянок, вечорів для усвідомлення ними цінності свого життя і здоров'я, виховання гуманного ставлення до людей, які потрапили в біду;

- надання переваги в навчально-виховному процесі бесідам, моделюванню, аналізу певних ситуацій, художній творчості, дидактичним і сюжетно-рольовим іграм, тематика яких наближена до повсякденного життя;

- максимальне використання наочності (схеми, плани, альбоми, ілюстрації, плакати, приклади з літератури, відеоматеріали та ін.) [4].

Питання безпеки життєдіяльності та охорони праці суб'єктів освітнього процесу регулюють такі нормативно-правові документи: Положення про організацію роботи з охорони праці учасників освітнього процесу в установах і навчальних закладах, Державні санітарні правила і норми влаштування, утримання ЗНЗ та організації освітнього процесу, Правила пожежної безпеки для закладів системи освіти України, Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці в навчальних закладах та ін.

Відповідно до Положення про організацію роботи з охорони праці особисту відповідальність за створення безпечних умов освітнього процесу несе керівник навчального закладу, однак завідувачі кабінетів, учителі, керівники предметних гуртків несуть відповідальність за безпечний стан робочих місць, обладнання, приладів, інвентарю тощо. Вони здійснюють заходи для створення здорових і безпечних умов освітнього процесу, забезпечують виконання чинних правил і норм з безпеки і гігієни праці та навчання, проходять навчання з безпеки життєдіяльності з наступною перевіркою знань один раз на три роки [5].

Так, вчитель забезпечує:

- виконання законодавчих і нормативних актів;
- навчання учнів основам безпеки та здійснення відповідного контролю засвоєння норм та правил;
- формування відповідального ставлення учнів до питань особистої безпеки та безпеки тих, хто їх оточує;
- створення необхідних умов реалізації освітнього процесу;
- безпечний стан навчальних приміщень, устаткування, стендів, інструментів тощо;
- складання та оновлення інструкцій з безпеки життєдіяльності;
- розробку заходів з профілактики дитячого травматизму та внесення їх в плани роботи;
- здійснення заходів з усунення причин, які можуть призвести до нещасних випадків;
- особисту відповідальність за збереження життя і здоров'я учнів під час освітнього процесу;
- інформування керівника закладу про нещасний випадок, що трапився, й організація надання першої допомоги потерпілому;
- інструктування учнів під час проведення позакласних та позашкільних заходів [6].

Під час проведення курсів підвищення кваліфікації 60-ти педагогам було запропоновано провести самооцінку компетентності з безпеки життєдіяльності за напрямками, представленими в таблиці 1.

Таблиця 1

Самооцінювання вчителем компетентності з БЖД

№ напрямку підготовки	Напрямок діяльності	Рівень володіння, %		
		Володію (дотримуюсь)	Володію частково (дотримуюсь частково)	Не володію (не дотримуюсь)
1	Забезпечення безпечного проведення освітнього процесу	43	36	21
2	Участь у системі контролю за безпекою навчального кабінету та обладнання	14	45	41
3	Дотримання власної безпеки на робочому місці	26	65	9
4	Дотримання власної безпеки у побуті	32	57	11
5	Наявність комплексу знань з безпеки життєдіяльності	47	35	18
6	Інструктування учнів (знання змісту інструктажів, які проводяться з учнями (вступний, первинний та ін.))	59	38	3
7	Алгоритм дій при виникненні нещасного випадку з учнем, надзвичайної ситуації	38	37	25
8	Дії при виникненні небезпечних факторів під час освітнього процесу	44	35	21
9	Уміння надавати першу долікарську допомогу	54	27	19
10	Уміння прогнозувати результати своєї діяльності з позицій безпеки	79	16	5
11	Володіння технологією прийняття рішень у надзвичайних ситуаціях	44	32	24
12	Прагнення до самовиховання та самоосвіти з БЖД	21	25	54
13	Володіння емоційним станом в умовах ризику та загрози небезпек	27	44	29

За даними таблиці 1 можна визначити, що 57% слухачів частково або не володіють системою організації безпечного освітнього процесу, вчителі майже не беруть участь у здійсненні контролю за дотриманням безпеки у кабінеті, хоча перший ступінь контролю повинні забезпечувати саме вчителі. Наявність комплексу знань з БЖД для кожного громадянина вважається необхідним, однак більше половини опитаних відмітили володіння неповними знаннями та вміннями з даного напрямку. Керівник (заступник керівника) кожного навчального закладу повинен проінструктувати персонал щодо дій у надзвичайних ситуаціях, однак більшість педагогів не завжди впевнено можуть зазначити відповідні власні дії (при виникненні нещасного випадку або небезпечного фактору під час освітнього процесу тощо).

Лише у 21% опитаних виявлено прагнення до самовиховання та самоосвіти з БЖД на високому рівні.

Також досліджуваній групі педагогів було запропоновано заповнити базову модель оцінювання компетентності з БЖД вчителів. Результати наведені в таблиці 2.

Базова модель оцінювання компетентності з БЖД вчителів, I півріччя

№ з/п	Компонент	Вагомість компоненту	Складові компоненти	Вагомість складових	Ступінь проявлення	Сума
I	Нормативно-правовий	0,11	1. Володіння сучасною нормативною базою	0,27	0,25	0,07
			2. Уміння нормативно-правову базу використовувати на практиці	0,73	0,25	0,18
	Всього	0,03		1,00		0,25
II	Психолого-педагогічний	0,20	1. Мотивація професійної діяльності	0,11	0,25	0,03
			2. Врахування вікових особливостей учнів	0,16	0,5	0,08
			3. Організація нестандартних профілактичних заходів, ігрових, проблемних ситуацій	0,21	0,5	0,11
			4. Організація просвітницької роботи з батьками	0,10	0,25	0,03
			5. Використання наочності (оформлення куточків безпеки, змінність інформації відповідно до сезону, відеоматеріали тощо)	0,25	0,75	0,19
			6. Співпраця з профільними установами та фахівцями (поліція, ДСНС України та ін.)	0,17	0,25	0,04
	Всього	0,09		1,00		0,47
III	Навчання дітей основам безпеки життєдіяльності	0,25	1. Правила дорожнього руху	0,16	0,75	0,12
			2. Правила протипожежної безпеки	0,05	0,25	0,01
			3. Запобігання отруєнь	0,04	0,75	0,03
			4. Правила безпеки при користуванні газом	0,09	0,25	0,02
			5. Правила безпеки з вибухонебезпечними предметами	0,17	0,75	0,13
			6. Правила безпеки на воді	0,13	1	0,13
			7. Правила безпеки користування електроприладами, при поводженні з джерелами електроструму	0,06	0,25	0,02
			8. Надання першої долікарської допомоги	0,18	0,25	0,05
			9. Гігієнічне навчання і виховання дітей	0,05	0,25	0,01
			10. Використання профілактичного компоненту навчального предмета, який викладає вчитель	0,07	0,75	0,05
	Всього	0,14		1,00		0,57
IV	Створення безпечного освітнього середовища	0,30	1. Наявність аптечки першої допомоги	0,05	0	0,00
			2. Використання безпечного електрообладнання	0,18	0,5	0,09
			3. Безпека та вікова відповідність меблів	0,08	0,25	0,02
			4. Дотримання норм оптимального температурно-го режиму в класі	0,10	0,5	0,05
			5. Рациональне використання природного та штучного освітлення навчального кабінету	0,11	0,75	0,08
			6. Наявність безпечних кімнатних рослин	0,05	1	0,05
			7. Ергономічність кольорового забарвлення навчального приміщення	0,04	1	0,04
			8. Дотримання працівником режиму праці та відпочинку при роботі з комп'ютером	0,18	0,25	0,05
			9. Дотримання учнями режиму праці та відпочинку при роботі з комп'ютером	0,21	1	0,21
	Всього	0,18		1,00		0,59
V	Контрольно-аналітичний	0,14	1. Участь у адміністративно-громадському контролі за станом охорони праці	0,19	0	0,00
			2. Контроль за безпекою обладнань, пристроїв тощо	0,21	1	0,21
			3. Контроль за засвоєнням учнями правил безпеки	0,11	0,25	0,03
			4. Аналіз стану дитячого травматизму у побутовій сфері	0,18	0,25	0,05
			5. Аналіз стану дитячого травматизму під час освітнього процесу	0,21	1	0,21
			6. Аналіз актуальних проблем безпеки сьогодення та врахування їх у профілактичній роботі	0,10	0,5	0,05
	Всього	0,08		1,00		0,54

Примітка. Ступінь проявлення складових відповідає рівню здійснення діяльності: 0,25 – низький; 0,5 – середній; 0,75 – достатній; 1,00 – високий.

За даними таблиці 2 можна проводити дослідження за визначеними періодами (наприклад, I та II півріччя).

Розглянемо використання пакета Microsoft Excel для аналізу реалізації компонентів безпеки життєдіяльності та профілактики дитячого травматизму під час здійснення педагогічної діяльності на прикладі базової кваліметричної моделі оцінювання якості профілактичної роботи в ЗНЗ (таблиця 3 та рисунок 1).

Таблиця 3

Базова кваліметрична модель оцінювання якості профілактичної роботи в ЗНЗ I півріччя

№ з/п	Напрями діяльності	Вагомість напрямків	Складові діяльності	Вагомість складових	Ступінь проявлення складових	Сума
I	Організація профілактичної роботи	0,30	1. Планування профілактичної роботи	0,35	0,75	0,26
			2. Нормативно-правова база	0,28	1	0,28
			3. Структура профілактичної роботи	0,18	0,5	0,09
			5. Матеріально-технічне забезпечення	0,19	0,5	0,10
	Всього	0,22		1,00		0,73
II	Здійснення профілактичної роботи	0,32	1. Використання інноваційних технологій, наочності тощо	0,25	0,5	0,13
			2. Система проведення виховних заходів	0,23	0,75	0,17
			3. Створення психологічного мікроклімату в учнівському та педагогічному колективах	0,33	0,75	0,25
			4. Співпраця з профільними установами та фахівцями (Поліція, ДСНС України та ін.), з громадськими організаціями, з батьками	0,19	0,25	0,05
	Всього	0,19		1,00		0,59
III	Результативність виховної профілактичної роботи	0,38	1. Досягнення мети, завдань виховного процесу	0,30	0,75	0,23
			2. Якість проведення виховних заходів	0,20	0,5	0,10
			3. Побутовий травматизм з учнями	0,25	0,25	0,06
			4. Травматизм під час НВП з учнями	0,25	0,5	0,13
	Всього	0,19		1,00		0,51

Аналогічно заповнюється базова кваліметрична модель у II півріччі навчального року. Порівняння профілактичної роботи за півріччями наочно показано на рисунку 1. Як бачимо, здійснення та результативність виховної профілактичної роботи в навчальному закладі у II півріччі навчального року більш ефективна, ніж у I півріччі.

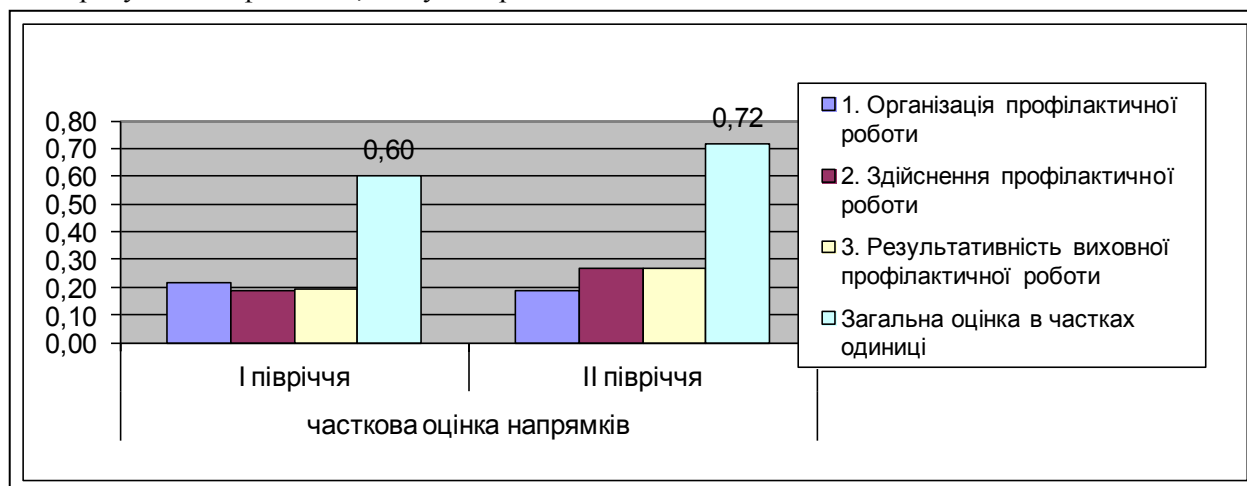

Рисунок 1 – Оцінка якості виховної профілактичної роботи

Аналіз можна здійснювати за таким алгоритмом:

1. Порівняння даних окремих періодів оцінювання;
2. Визначення динаміки рівня профілактичної діяльності за кожним напрямом;

3. Виявлення особливостей динаміки компонентів або напрямів профілактичної роботи;
4. Формулювання висновків за результатами аналізу;
5. Рекомендації та пропозиції щодо підвищення діяльності за окремими показниками, де динаміка була найнижчою або негативною [7, 8].

Аналіз виховної профілактичної роботи

1. Кінець навчального року характеризується проведенням *більш якісної* профілактичної роботи.
2. Здійснення та результативність профілактичної роботи у II півріччі виявилась вищою, ніж у I, однак *дещо нижчим* виявляється блок організаційної роботи (за рахунок планування на початок навчального року).
3. II півріччя характеризується використанням інноваційних технологій, наочністю, активним залученням профільних фахівців та зниженням загальних статистичних відомостей дитячого травматизму під час освітнього процесу та в побутовій сфері.
4. Залежно від результатів дослідження можна рекомендувати керівникам та педагогам (особливо при негативній динаміці) проводити *більш якісно*: періодичне інструктування, навчання та перевірку знань педагогічних працівників з питань охорони праці та БЖД (1 раз на 3 роки); забезпечувати педагогічні колективи правилами, стандартами, нормами, положеннями, інструкціями та іншими нормативними документами з безпеки; здійснювати моніторинг стану травматизму, його причин та наслідків; обговорювати на засіданнях педагогічних рад питання забезпечення безпеки життєдіяльності та збереження життя і здоров'я учасників освітнього процесу; враховувати сезонні зміни та особливості сьогодення у просвітницькій профілактичній роботі (наприклад, дії персоналу та учнів при виявленні вибухонебезпечних предметів і речовин); проводити батьківські збори із залученням представників відповідних установ (Національна поліція, ДСНС України, медичні заклади та ін.) щодо запобігання нещасним випадкам серед дітей та інше.

Висновки

Отже, проведений аналіз дозволяє виявити проблеми, за якими адміністрації та педагогам необхідно проводити відповідну корекційну роботу, ті напрями та резерви, де даний вчитель може вдосконалювати свою педагогічну майстерність; відстежувати проблемні питання в динаміці, розробити технологічну карту роботи з учителем щодо подолання виявлених проблем.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Астахова М. С. Розвиток професійної компетентності з безпеки життєдіяльності вчителів у системі післядипломної педагогічної освіти : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / М. С. Астахова ; Харківський нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди. – Х., 2017. – 271 с.
2. Астахова М. Аналіз діяльності вчителя з питань реалізації аспектів безпеки життєдіяльності у навчальному закладі / М. Астахова // Джерело педагогічних інновацій. Аналітична діяльність у професійній практиці педагога : наук.-метод. журнал. – Х. : Харківська академія неперервної освіти, 2015. – № 3. – С. 31–40.
3. Ващенко О. Як створити школу сприяння здоров'ю / О. Ващенко, С. Свириденко. – К. : Шк. Світ, 2008. – С. 68–69.
4. Система роботи з безпеки життєдіяльності в загальноосвітньому навчальному закладі. Збірник нормативних і методичних матеріалів / Уклад. : І. В. Волкова, Н. О. Холодова. – Х. : ХОНМІБО, 2005. – 44 с.
5. Астахова М. Культура безпеки життєдіяльності вчителя: освіта протягом життя / М. Астахова // Імідж сучасного педагога. – 2014. – № 3 (142). – С. 29–30.
6. Безпека життєдіяльності. Нормативні документи для навчальних закладів / упоряд. : М. В. Васильчук, Ю. В. Бадюк. – К. : Основа, 2010. – 1024 с.
7. Хлебнікова Т. М. Діагностика професійної компетентності вчителя / Т. М. Хлебнікова // Теорія та методика управління освітою, 2009. – Вип. 2. – С. 9–18.
8. Технологія проведення моніторингових досліджень (із досвіду роботи) [Електронний ресурс]. – Х. : Харківська академія неперервної освіти, 2013. – 85 с. – Режим доступу : <http://www.edu-post-diploma.kharkov.ua>.

REFERENCES

1. Astakhova M. S. Rozvytok profesynoyi kompetentnosti z bezpeky zhyttyedyial'nosti vchyteliv u systemi pisl'yadyplomnoyi pedahohichnoyi osvity : dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.04 / M. S. Astakhova ; Kharkivs'kyu nats. ped. un-t imeni H. S. Skovorody. – Kh., 2017. – 271 s.
2. Astakhova M. Analiz diyal'nosti vchytelya z pytan' realizatsiyi aspektiv bezpeky zhyttyedyial'nosti u navchal'nomu zakladi / M. Astakhova // Dzherelo pedahohichnykh innovatsiy. Analitychna diyal'nist' u profesyniyi praktytsi pedahoha : nauk.-metod. zhurnal. – Kh. : Kharkivs'ka akademiya neperervnoyi osvity, 2015. – № 3. – S. 31–40.

3. Yak stvoryty shkolu spryannya zdorov'yu / O. Vashchenko, S. Svyrydenko. – K. : Shk. Svit, 2008. – S. 68–69.
4. Systema roboty z bezpeky zhyttyediyal'nosti v zahal'noosvitn'omu navchal'nomu zakladi. Zbirnyk normatyvnykh i metodychnykh materialiv / Uklad.: I. V. Volkova, N. O. Kholodova. – Kh. : KHONMIBO. – 2005. – 44 s.
5. Astakhova M. Kul'tura bezpeky zhyttyediyal'nosti vchytelya: osvita protyahom zhyttya // Imidzh suchasnoho pedahoha. – 2014. – № 3 (142). – S. 29–30.
6. Bezpeka zhyttyediyal'nosti. Normatyvni dokumenty dlya navchal'nykh zakladiv / uporyad. : M. V. Vasylichuk, Yu. V. Badyuk. – K. : Osnova, 2010. – 1024 s.
7. Khlyebnikova T. M. Diahnostyka profesynoyi kompetentnosti vchytelya / T. M. Khlyebnikova // Teoriya ta metodyka upravlinnya osvitoju, 2009. – Vyp. 2. – С. 9–18.
8. Tekhnolohiya provedennya monitorynhovykh doslidzhen' (Iz dosvidu roboty) [Elektronnyy resurs]. – Kh. : Kharkivs'ka akademiya neperervnoyi osvity, 2013. – 85 s. – Rezhym dostupu : <http://www.edu-post-diploma.kharkov.ua>.

Ю. Д. Бойчук¹

М. С. Астахова²

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ КВАЛІМЕТРИЧНОГО МОДЕЛЮВАННЯ У ДОСЛІДЖЕННІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛІВ ІЗ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

¹Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

²Харківська академія неперервної освіти

У статті проаналізовано сучасні підходи до використання методу кваліметричного моделювання щодо розвитку компетентності вчителів із безпеки життєдіяльності в системі післядипломної педагогічної освіти. Розроблено базові моделі оцінювання компетентності вчителів із безпеки життєдіяльності та якості профілактичної роботи в закладі загальної середньої освіти.

Об'єкт дослідження – компетентність із безпеки життєдіяльності вчителів.

Мета роботи – розробити кваліметричні моделі оцінювання компетентності вчителів із безпеки життєдіяльності та якості профілактичної роботи.

Аналіз сучасних вимог до безпеки закладів освіти та якості освіти з безпеки життєдіяльності показав необхідність розробки відповідних кваліметричних моделей, які дозволять відстежувати показники безпеки та приймати корегувальні управлінські рішення.

Ключові слова: учитель, безпека життєдіяльності, компетентність із безпеки життєдіяльності, кваліметрична модель, система післядипломної педагогічної освіти.

Бойчук Юрій Дмитрович – доктор педагогічних наук, професор, e-mail: apion1@meta.ua, завідувач кафедри спеціальної, інклюзивної і здоров'язберезувальної освіти.

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди.

Астахова Марія Сергіївна – кандидат педагогічних наук, e-mail: asmarta01@gmail.com, старший викладач кафедри соціально-гуманітарної освіти.

Комунальний вищий навчальний заклад «Харківська академія неперервної освіти».

Yu. D. Boychuk¹

M. S. Astakhova²

SOME ASPECTS OF THE QUALIMETRIC MODELING APPLICATION IN THE RESEARCH OF THE LIFE SAFETY TEACHERS' COMPETENCE

¹H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University

²Kharkiv Academy of Postgraduate Education

The article analyzes modern approaches to using the method of qualimetric modeling for the life safety teachers' competence development in the system of postgraduate pedagogical education. Basic models of assessing the of teachers' competence on the safety of life and quality of preventive work in general secondary education establishment have been developed.

A research object is life safety teachers' competence.

A purpose of work is developing qualimetric models for assessing the life safety teachers' competence and the quality of preventive work

Analysis of the modern requirements for the safety of educational institutions and the quality of life safety education has showed the necessity of developing appropriate qualimetric models that will allow monitoring of security indicators and managerial decisions for correction.

Key words: teacher, health and safety, safety and health competence, qualimetric model, system of postgraduate pedagogical education.

Boychuk Yurii D. – Dr. Sc. (Education), e-mail: apion1@meta.ua,

Professor of the Chair of Specialization, Inclusive and Health Education
H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University, Ukraine, Kharkiv.

Astakhova Maria S. – Cand. Sc. (Education), e-mail: asmarta01@gmail.com,
Senior Lecturer of the Chair of Socially-humanitarian Education
Kharkiv Academy of Postgraduate Education, Ukraine, Kharkiv.

Ю. Д. Бойчук¹

М. С. Астахова²

НЕКОТОРЫЕ АСПЕКТЫ ПРИМЕНЕНИЯ КВАЛИМЕТРИЧЕСКОГО МОДЕЛИРОВАНИЯ В ИССЛЕДОВАНИИ КОМПЕТЕНТНОСТИ УЧИТЕЛЕЙ ПО БЕЗОПАСНОСТИ ЖИЗНЕДЕЯТЕЛЬНОСТИ

¹Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

²Харьковская академия непрерывного образования

В статье проанализированы современные подходы к использованию метода квалиметричного моделирования по развитию компетентности учителей по безопасности жизнедеятельности в системе последиplomного педагогического образования. Разработаны базовые модели оценки компетентности учителей по безопасности жизнедеятельности и качества профилактической работы в учреждении общего среднего образования.

Объект исследования – компетентность по безопасности жизнедеятельности учителей.

Цель работы – разработать квалиметрические модели оценки компетентности учителей по безопасности жизнедеятельности и качества профилактической работы.

Анализ современных требований к безопасности учебных заведений и качества образования по безопасности жизнедеятельности показал необходимость разработки соответствующих квалиметрических моделей, которые позволят отслеживать показатели безопасности и принимать корректирующие управленческие решения.

Ключевые слова: учитель, безопасность жизнедеятельности, компетентность по безопасности жизнедеятельности, квалиметрическая модель, система последиplomного педагогического образования.

Бойчук Юрий Дмитриевич – доктор педагогических наук, профессор, e-mail: arion1@meta.ua, заведующий кафедрой специального, инклюзивного и здоровьесберегающего образования.

Харьковский национальный педагогический университет имени Г. С. Сковороды, Украина, Харьков.

Астахова Мария Сергеевна – кандидат педагогических наук, e-mail: asmarta01@gmail.com, старший преподаватель кафедры социально-гуманитарного образования.

Коммунальное высшее учебное заведение «Харьковская академия непрерывного образования», Украина, Харьков.